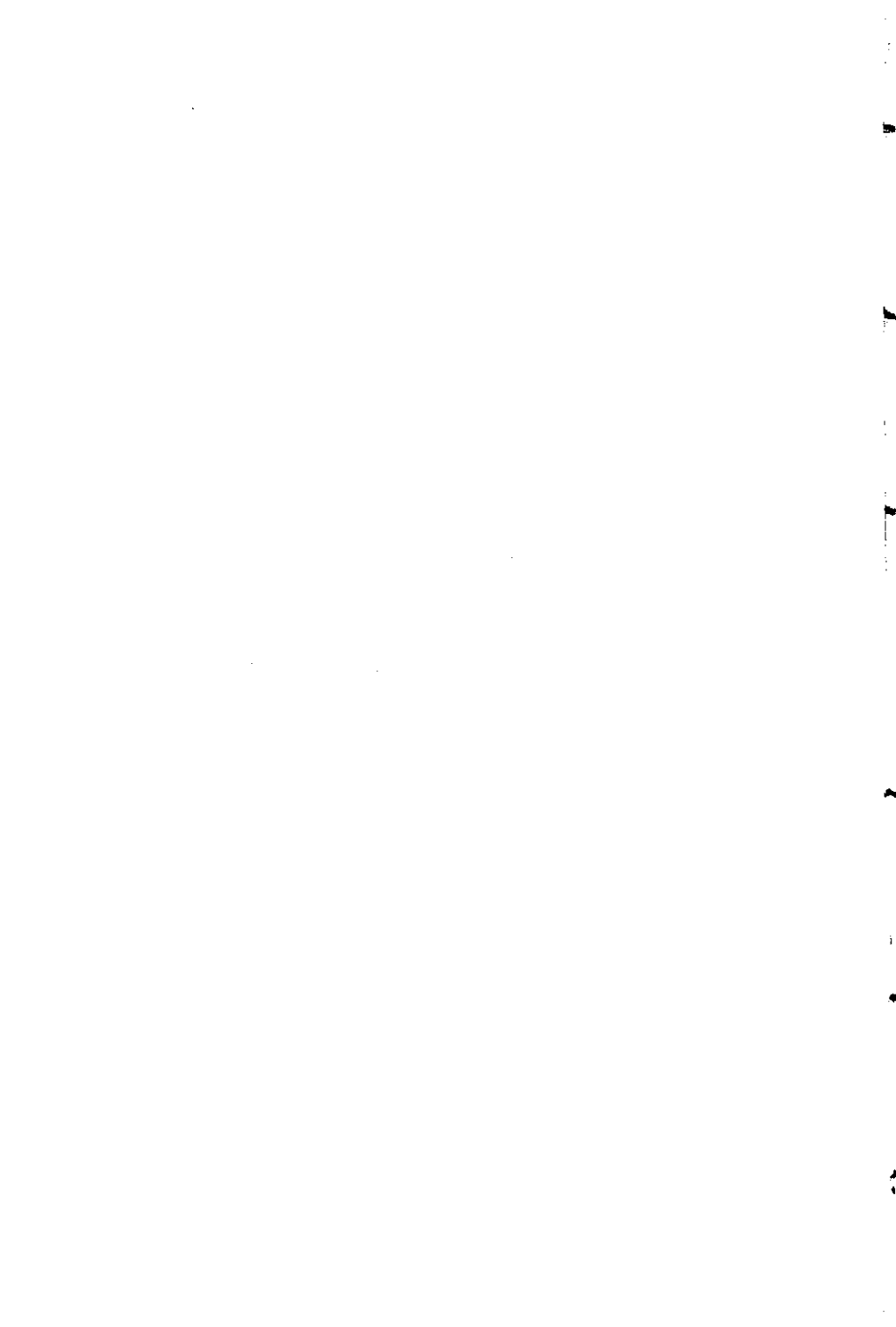

*Pomagamy
sobie
w pracy*

ROK XXXVI NR 2 1991 R.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. EMANUELA SMOŁKI W OPOLU

WOJEWÓDZKA BIBL. PU
W OPOLU

POMAGAMY SOBIE W PRACY

Półrocznik instrukcyjno-metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki
w Opolu

ROR XXXVI NR 2 1991 R.

Redaguje kolegium w składzie:

Ireneusz Chudy - przewodniczący

Joanna Czarkowska-Pasierbińska - sekretarz

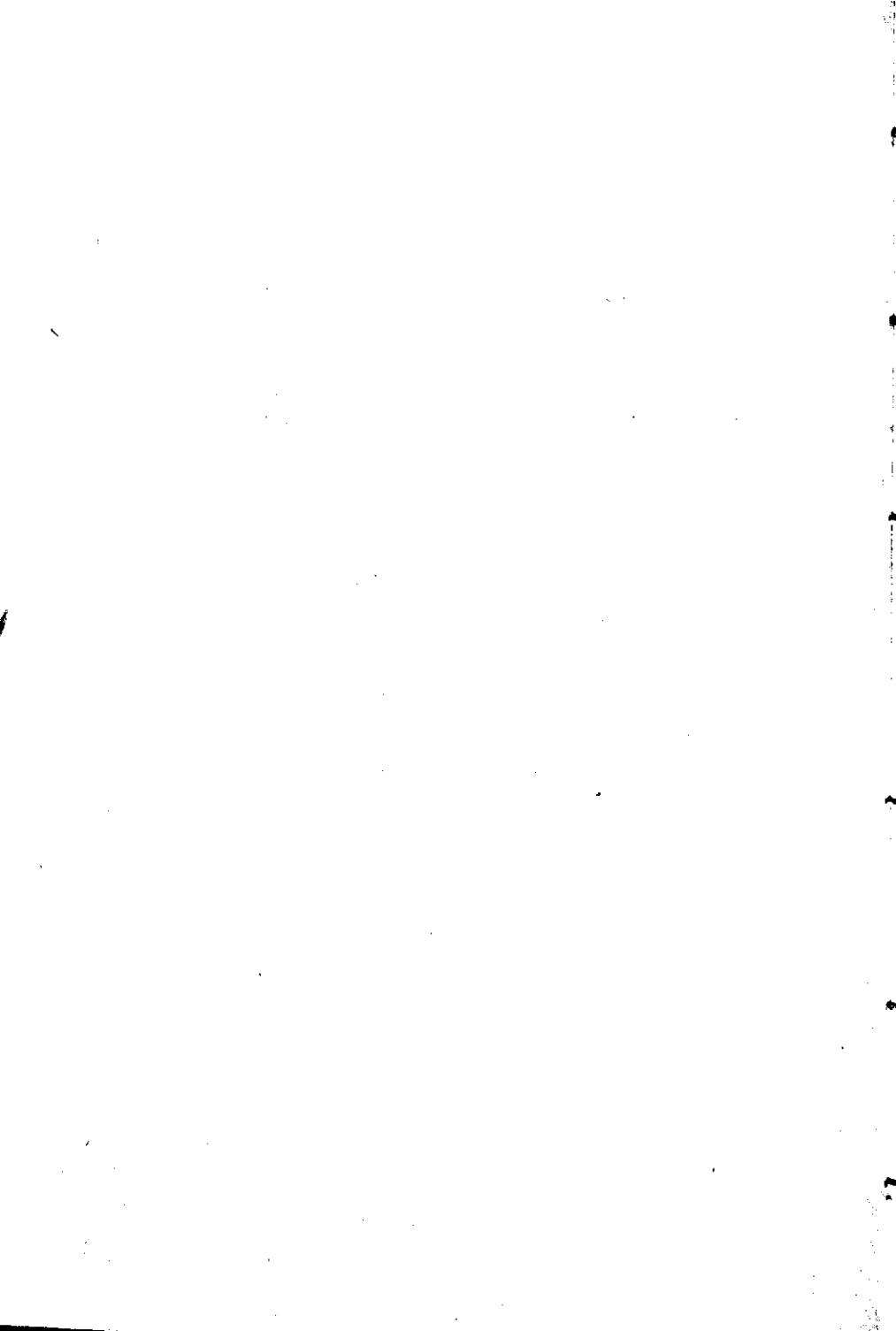
Hanna Jamry, Piotr Polus, Anna Śliwińska

Projekt okładki - Janusz Młynarski

Stacja Małej Poligrafii
Wojewódzkiej Biblioteki
Publicznej w Opolu
Zlec. 21/IV/92

Spis treści

		strona
1.	Barbara Matusiewicz - Uniwersalna klasyfikacja dziesiętna FID 667. Część III	5
2.	Ludwika Pająk - Kontrola zbiorów bibliotecznych (skontrum). Część II	35
3.	Janina Nowakowska - Współdziałanie biblioteki publicznej ze zreformowaną szkołą	41
4.	Anna Palczak - Historia na nowo...	45

Barbara Matusiewicz

UNIWERSALNA KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA FID 667.

Część III.

W roku 1988 ukazała się drukiem Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątka FID 667 wydanie skrócone dla potrzeb bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych. Tablice te są aktualnie obowiązującym nas dokumentem przy opracowaniu rzeczowym książek.

Jak pisałam w poprzednim artykule (cz.I - Pomagamy sobie w pracy nr 1/2 1990) wydanie to zostało zaktualizowane i znacznie poszerzone. Niestety autorzy tablic nie ustrzeżli się przed popełnieniem wielu błędów merytorycznych i drukarskich zarówno w samych tablicach jak i w indeksie przedmiotowym. Niekiedy są to błędy dosyć istotne i mające wpływ na niewłaściwe zaszeregowanie książek.

Rodzaje błędów w tablicach głównych:

- brak symbolu i jego odpowiednika np.

174 Etyka zawodowa

351.76 Moralność publiczna

- niewłaściwy symbol działu np.

371.1 powinno być 376.1

804.97 powinno być 803.97

- błędna nazwa działu np.

Normandowie powinno być Normanowie

Elastoplastyka powinno być Elastooptryka.

Podobnie wiele błędów popełniono w indeksie przedmiotowym.

Ich poprawienie polega na:

- zmianie symbolu przy określniku (hasło przedmiotowe), np.

wolny handel	337.1/.2	powinno być	339.543
ośrodki zdrowia	362.1	"	614.2
humoreski	62-7	"	82-7

- wykreśleniu symbolu i określnika, np.

histochemia	576.7		
historia powszechna - opracowania ogólne	931 + 94		
lotnictwo morskie	623.74		

- skreśleniu symbolu przy określniku np.

internaty	37.018	powinno być internaty	
broń atomowa	623.434.8	"	broń atomowa

- dopisaniu symbolu do określnika, np.

język indeksowania		powinno być	język indeksowania
teatr		"	teatr
			025.4
			792

- uzupełnieniu symbolu, np.

kalecy			
praca	331-056.2	powinno być	331-056.26

Kazachstan - podziały			
wspólne (57)		"	(574)

- dopisaniu symbolu i określnika, np.

Inżynieria wojskowa			
- urzędnicy i operacje	623.6		

Miasta

- osadnictwo 911.375

Siły międzyzwiązkowe 539.6

- zmianie brzmienia określnika, np.

Kauczuki sztuczne

powinno być kauczuki syntetyczne

Rewizjonizm-marksizm-leninizm

" Rewizjonizm -
teorie socjalistyczne

W dalszej części artykułu zamieszczam wykaz wszystkich błędów, a także poprawek, które należy nanieść zarówno w tablicach jak i indeksie przedmiotowym.

Jednocześnie proszę o dokonanie w moim artykule^{1/} następujących poprawek :

Str.	Symbol-odpowiednik słowny symbolu	Jest	Powinno być
13	Stary Testament	221 Stary Testament	221/224 Stary Testament
20	Po : 351.75 Porządek ...	brak symboli i jego odpowiednika	351.76 Moralność publiczna
32	026.066 Taśmo- teki	symbol w uwadze metodycznej 026.066 symbol w przykładzie: 026.066 : 77	026.06 026.06 : 77

^{1/} Matusiewicz B.: Zmiany wprowadzone w UKD. Różnice występujące między tablicami FID 546 a FID 667.Cz.1 "Pomagamy sobie w pracy" 1990 nr 1/2, str. 5-40

I. TABLE

str.	Symbol-odpowiednik słowny symbolu	Jest	Powinno być
10	wstęp	wiersz 1 od dołu: 54(03)=20=84	54(038)=20=84
14	wstęp	wiersz 11 od góry: 943.8:929	943.8 : 929 Kościuszko
21	(368)	... Normandowie ... Kościuszko	... Normandowie ... (477)
21	Ukraińska SRR	(447)	"15/18" czasy nowożytne (XVI - XIX w.)
25	Czasy nowożytne	"15/17" czasy nowożytne (XVI - XVIII w.)	"15/18" czasy nowożytne (XVI - XIX w.)
34	016 Bibliografia dzie- dzin i zagadnień	drugi przykład: 016.884(091) : 929 Mickiewicz	016 : [883(091) : 929] Mic- kiewicz
35	026.066 Taśmoteki	symbol w uwadze metodycznej : 026.066	026.06
39	po : 173 Moralność rodzinna	symbol w przyкладzie : 026.066 : 77 brak symbolu i jego odpowiednika	026.06 : 77 174 Etyka zawodowa

40	Stary Testament	221 Stary Testament	221/224 Stary Testament
48	330 Nauki ekonomiczne	notka (wykaz zagadnień)	skreślenie
60	po : 351.75 Porządek...	brak symbolu i jego odpowied- nika	351.76 Moralność publicz- na
65	371.8 Życie uczniów ...	symbol przykładowy w odsyłaczu: -57.874	-057.874
66	po : 376.013.82 Pedago- gika specjalna	symbol : 371.1	376.1
66	po : 377 Szkolnictwo ...	symbol : 337.1	377.1
70	521 Astronomia teorety- yczna	w notce nazwa : Astronomia	Astrometria
70	przed : 523.4 Planety ...	symbol : 524.34	523.34
72	po : 539.5 Własności ma- teriałów...	brak symbolu i jego odpowied- nika	539.6 Siły międzyczą- steczkowe
73	po : 550.34 Sejsmologia	symbol : 55.38	550.38
74	przed : 551.1 Kształt...	symbol : 555.1/.4	551.1/.4
75	556.5 Hydrologia wód powierzchniowych		w notce po nazwie: Wodo- spady - dopisać : Bagna. Jeziora.Stawy.Limnologia.
84	620.1 Badanie materia- łów ...	w notce nazwa : Elastopla- styka	Elastoptyka
85	621.316 ... Aparatura	brak pierwszej części odpowie- dnika	Rozdział i regulacja energii elektr.

92	629.125 Statki sportowe ...		w notce po nazwie : Ślizgacze - dopisać : Łodzie ratunkowe. Sprzęt ratowniczy. skreślić
101	659.4 Kształtowanie opinii ...	notka : Badanie opinii publicznej	
101	661.3 Wodorotlenki potasowców. Przemysły sody i ...	... potasu	... potażu
102	664.7 Młynarstwo ...		w notce po nazwie : Mąka - dopisać Kasze piezoelektryczna
102	666.65 Masy specjalne...		w notce po nazwie : Mi-
106	681.7 Instrumenty optyczne	w notce wyraz : piezoelektryczna	kroskopy - dopisać : Okulary
106	po : 685 Siodlarstwo.		685.1/.2
106	Rymarstwo.Szewstwo ...	symbol : 681.1/.2	685.8 Przybory do gier. Karty do gry
106	po : 685.6/.7 Sprzęt i urządzenia sportowe	brak symbolu i jego odpowiednika	w notce po nazwie : Stal-diony - dopisać : Lodowal-ska
111	725.8 Budynki do celów widowiskowych i sportowych		

111	739 Wyroby artystyczne z metalu	w notce nazwy : Artystyczna obróbka broni. Rusznikarstwo	skreślić
112	Rysunek	741/742	741/744
117	po : 801.52	brak symbolu i jego odpowiednika	801.53 Gramatyka historyczna
118	802/809 Poszczególne języki d.c. - uwagi i przykładów	w pierwszej uwadze i przykładach - symbol podziału wspólnego formy : (03)	(038) 54(038) 54(038)=20=84 54(038)=00
118	po : 803.96 norweski	804.97 szwedzki	803.97 szwedzki
123	911.2 Geografia fizyczna na	symbol w przykładzie pierwszej uwadze : 911.2 : 913] (100)	913(100) : 911.2
123	912 Nie tekstowe przedstawienia obszarów ziemi ...	s.124 : trzeci przykład od góry : 912 : 914.38 : 911.2	912 : 914.38 : 911.2
124	913(100) Geografia powszechna ...	symbole w przykładach : 913 : 911.2(100) ; 913 : 911.3(100)	913(100) : 911.2 ; 913(100) : 911.3
125	929 Biografie	symbol w przykładzie w czwartej uwadze : 929 : 944] Napoleon	929 Napoleon : 944

126	933 Historia żydowska...	symbol w drugim przykładzie (w uwadze) : 943.8.082.02 : 933	943.8.082.2 : 933
127	943.8 Historia Polski	symbol w przykładzie : 943.8.06 : 929]kościusko	943.8.06 : 929 Kościusz- ko

II. INDEKS PRZEDMIOTOWY

Jest	Powinno być
Aden - poddziały wspólne (334)	(534)
Adresowe księgi - poddziały wspólne 058	(058)
Afryka Zachodnia - poddziały wspólne 66	(66)
Akcje socjalne 364.46	364.446
Albania - poddziały wspólne (495.5)	(496.5)
Algi 282.2/.3	582.2/.3
Alkoholizm higiena 613.8	skreślić określnik i symbol
Ameryka łacińska literatura w języku portugal- skim 869.081	869.0(81)
Analfabeci - poddziały wspólne 057.81	-057.81
Anatomia ogólna 611-01	611.01
Ankiety materiały ankietowe - socjologia 304(049.5)	- socjografia 308(049.5)
Antologie poddziały wspólne 082.2	(082.2)
Artretyzm 616-002	616-002; 616-056
Aseptyka 616.036.5	616-036.5

Astronawigacja 517	527
Astronomia	
katalogi gwiazd	
524.3(089.8)	524.3(083.8)
Atramenty 667.25	667.2/.5
Audialne dokumenty 087.7	086.7
Australijskie wyspy - podzia- ły wspólne (93)	skreślić całą pozycję
Automaty	
cybernetyka 007.3	007.5
Azja Środkowa - podziały wspólne 58	(58)
Bagna	
zagospodarowanie nieuży- ków 628.87	626.87
Banki spółdzielcze 334.1	334.2
Barwniki syntetyczne 667	skreślić całą pozycję
Bawełna - włókna 667.1	677.21
Bawół 399,735	599.735
Bekoniarstwo 673.5	637.5
Belgijska literatura 840 + 839.31] (493)	840 + 839.3] (493)
Bilans	
rachunkowość 357.3	657.3
Biocenozy wodne 574.7	574.5
Biologia	57
Biologia zwierząt 592	591
Biosfera - środowisko 504.3	504.7
Blok gospodarcze 329.923	339.923
Bractwa (związki gospodarcze) 334.788.2	334.782
Broń atomowa 623.434.8	skreślić symbol

technika wojskowa		
623.434.8		623.454.8
Brzegi morskie - ochrona		
627.52/.73		627.52/.53
Budownictwo		
roboty murarskie 69		693
Budynki		
utrzymanie 69.057		69.059
Budynki miejskie - architek-		
tura 728.3		skreślić całą pozycję
- mieszkalne - architektura		Budynki mieszkalne - archi-
728		tektura 728
Całki 517.2		517.3
Ceramika		
surowce ceramiczne 663.3		666.3
Chałupniczy przemysł 334.7		334.74
Chemia		
technika laboratoryjna		
342		542
Choroby umysłowe		
opieka społeczna		skreślić określnik i symbol
362.2/.3		
Choroby zakaźne		
zwalczanie 616.4		614.4
Chorzy		
opieka 616.083		616-083
poddziały wspólne - 56.24		-056.24
Cyrylica 003.24		003.34
Cześć - przestępstwa przeciw-		
ko czci 334.63		343.63
Delta rzeczne 621.1		627.1
Drewno		
pozyskiwanie 634*3		630*3

transport leśny 634*3	630*3
wyroby artystyczne 745.31	745.51
Działanie	
sprawność działania - or- ganizacja 65.001	65.011
Dzieła zbiorowe	
poddziały wspólne (081)	(08)
Dźwigi	
środki transportu	
621.86.87	621.86/.87
Dźwigi pływające	Dźwigi pływające 627.7
Ekologia krajobrazu 504.3	504.5
Elektroforeza 543.4	543.5
Elektrotechnika	
lokomotywy elektryczne	
629.4	629.42
przemysł materiałów wiążą- cych - masy specjalne dla elektrotechniki 66.65	666.65
Elektrownie wodne 611.22	621.22
Emalie 666.25	666.29
Energia kinetyczna 531.7	531.6
- potencjalna 531.7	531.6
Estoński język 809.545.5	809.454.5
Eteryczne olejki 666.5	665.5
Etruria	
sztuka 7.031.76	7.032.76
Farmacja 615.12	615.1
przemysł 661	661.12
Film	
architektura studiów filmowych 727.9	skreślić określnik i symbol
pomoce nauczania w szkole 371.64/.69	371.68

Filozoficzne powieści	
82.312.1	82-312.1
Funkcje specjalne	517.53
517.58	
Gaz naturalny (ziemny)	
gospodarka ciepła	
662.6/.9	662.76
technologia chemiczna	
662.6/.7	665.6/.7
Geografia	
nauczania w szkole	
372.981	372.891
Geologia gospodarcza	533
553	
Geologia ogólna	551
551.1/.4	
Geriatrya	612-053.9
616-053.9	
Głos - fizjologia	612.79
612.78	
Goryle	59.88
599.88	
Gorzelnictwo	663.4
663.5	
Gospodarka	
bloki gospodarcze	
339.929	339.923
informacja gospodarcza	
699.23	659.23
organizacje gospodarcze -	
finanse 336.6; 33.26	336.6
statystyka gospodarcza	
331.3(083.41) : 33	311.3(083.41) : 33
wzrost gospodarczy -	
teoria 330.3	330.35
Gospodarstwo rolne państwowe	
631.115.6	631.115.71
Gotyckie pismo	003.24
003.34	
Grafika	
zbiory	769

skreślić określnik i symbol

Greckie pismo 003.24	003.34
Grobowce - architektura 726.8	726
Gry hazardowe	
domy gry - prawo karne	
232.5	343.5
Grzyb domowy - zwalczanie	
690.8	699.8
Hafty → przemysł włókienniczy	
677.076	677.026.6
Handel	
izby handlowe 34.738.2	334.788.2
wolny handel 337.1/.2	339.543
Himalajski język 809.51	809.54/.55
Hipsopatologia (błędnie)	Histopatologia
	przenieść przed pozycję:
	Historia 93/99
	skreślić całą pozycję
	skreślić całą pozycję
	82-7
	82-17
Histochemia 576.7	504.4
Historia powszechna - opracowania ogólne 931 + 94	339.56
Humoreski 62-7	
Humorystyczne wiersze 82-117	7.031.7
Hydrosfera	
środowisko 504.3	7.032.14
Import 339.59	616-02
Indianie	skreślić symbol
sztuka 7.031.7/.8	skreślić symbol
Indie starożytne	umocnienia ...
sztuka 7.032.12	
Infekcje 616.02	
Internaty 37.018	
Inżynieria wojskowa 623.6	

Jamochłony 583.1/.9	dopisać : urządzenia i ope- racje 623.6 wojska ...	593.1/.9
Japonia		
geografia 615.20		915.20
Jedwab - włókna 673.37		677.37
Jeńcy wojeni		
poddziały wspólne 054.65		-054.65
Języki indeksowania	dopisać : 025.4	
Języki uralско-аітајskie	Języki uralo-аітајskie	
809.41/.45	809.41/.45	
Kalecy		
poddziały wspólne		
-056.226		-056.266
praca 331-056.2		331-056.26
Kauczuki sztuczne 678.6		
Kaukaz - poddziały wspólne	Kauczuki syntetyczne 678.7	
479		(479)
Kazachstan - poddziały wspóln- ne (57)		(574)
Kinetyczna energia 531.7		531.6
Kluby towarzyskie 367	skreślić całą pozycję	
Kobiety		
psychologia 159.9.055.2		159.9-055.2
Koedukacja 371.04		37.04
Kolejnictwo		
warsztaty naprawcze		
627.47/.48		629.47/.48
Kombinaty rolno-przemysłowe		
polityka rolna		
338.436.22/23		338.436.32./33

Komisje rozjemcze - praca 331.16	331.109.6
Komunizm społeczeństwo komunisty- czne socjologia 316.327.7	316.323.7
Konflikty społeczne - socjolo- gia 316.25	316.48
Konkursy - materiały konkurso- we socjologia 304(049.5)	socjografia 308(049.5)
Konstrukcje budowlane materiały konstrukcyjne 624	dopisać : 624.01/07 skreślić określnik i symbol
Kopaliny (użyteczne) złoża 553.3	553
Koronkarstwo 677.026	677.026.5
Koszykarstwo 677.06	677.076
Kraje rozwijające się pomoc dla nich 330.96	339.96
Krajobraz ekologia 504.3	504.5
Krążenie - układ zaburzenia 616-05	616-005
Krematoria - architektura 726.8	Krematoria 718
Kryminalistyka filmy kryminalne 791.43-1/.3	791.43-1/-3
Krzewy owocowe - hodowla 634.1/.6	634.7
Kształcenie zawodowe pomaturalne (nie akademi- ckie) 377.5	377.6

Kultura

życie kulturalne pracowników 331.85	331.348
Kursy szkoleniowe - programy-poddziały wspólne (075.9)	Kursy szkoleniowe - podręczniki - poddziały wspólne (075.9)
Laboratoria - architektura 727	727.5
Lampy sztuka użytkowa 749.1/.7	749.1/.2
Leczenie 616.08	616-08
Legendy ludowe polskie 398 : 884-3	398 : 884-343.4
Leki 615.4	skreślić symbol
Lepy - przemysł chemiczny	dopisać 665.9
Leśnictwo	
biologia leśna 630*13	630*1
dział gospodarki narodowej 634*9	630*9
pomiar lasu 634*5	630*5
rachunkowość leśna 634*6	630*6
Litosfera - środowisko 504.3	504.5
Lokale	
gospodarka lokalowa 351.77.85	351.778.5
Lotnictwo morskie 623.74	skreślić całą pozycję
Lód	
geologia 551.33	551.32/.33
Ludność a państwo 333.2	323.2
Łacińskie pismo 003.24	003.34
Łamigłówki 793/.7	793.7
Łoś 599.35	599.735
Łuki - broń 623.444	623.446

Macierzyństwo	
poradnie świadomego macierzyństwa 913.88	613.88
Magnetyzm	
pole magnetyczne 537.8	537.6
Manewry wojskowe 655.5	355.5
Maszyny	
regulatory 62-5	62-55
sterowanie i regulacja 62-55	62-5
Matematyka	
tablice matematyczne	
poddziały wspólne (083.41)	(083.5)
Mechanika chemiczna 514.12	541.12
Medycyna pracy 613-057	616-057
Metale	
obróbka powierzchni 621.792 /.795	621.791./795
Metaloznawstwo 669.017/.019	669.017/.018
Miasta 911.375	
komunikacja	skreślić symbol
ekonomika 388.47 :: 656.1/.3(1-21)	388.47 :: 656.1/.3(1-21)
socjologia 316.34.56	ochrona ...
Mikologia przemysłowa 663.1	dopisać : osadnictwo 911.375
Mikronezja - poddziały wspólne (996/968)	planowanie ...
Mniejszości - socjologia 316.47	316.334.56
Morse - alfabet 03.295	skreślić całą pozycję
	(966/968)
	316.347
	003.295

Morze		
choroby morskie	616.001.12	616-001.12
• gospodarka morską		
338.292/.294		338.4(26)
lotnictwo morskie	623.74	skreślić określnik i symbol
ratownictwo morskie		
656.6.08		656.61.08
rybołówstwo morskie	639.32	639.22
tunele podmorskie - prawo		
międzynarodowe	341.277	341.227
Muzea		
zbiory muzealne	069.51	skreślić określnik i symbol
Muzyka		
historia	70.03(091)	78.03(091)
nauczanie muzyki		
pedagogzy	78.071.2	78.072
Nacjonalizm		
szowinizm nacjonalis- tyczny	324.14	323.14
Narady wytwórcze	331.107	Narady robocze 331.107
Narciarstwo wodne	797.15	797.17
Narodowości		
narodowe zróżnicowanie społeczne	316.47	316.347
Narośle - choroby roślin		
642.2/.4		632.2/.4
Nauczanie		
zagadnienia ogólne	37.02	skreślić określnik i symbol
Nauczyciele		
kształcenie	371.8	371.1
praca nauczyciela	371.3	371.321
Nauka		
informacja naukowa	002.1	002

Nawadnianie		
rolnictwo	611.6	631.6
Nawigacja		
astronomia	517	527
Nerwowe zaburzenia - patologia		616-009
Niewolnictwo		
społeczeństwo o ustroju		
niewolniczym	316.323.6	316.323.3
Normowanie - poddziały		Normanowie - poddziały
wspólne (368)		wspólne (368)
Nowożytne czasy - poddziały		
wspólne "15/17"		"15/18"
Nukleonika		
fizyka	339.1	539.1
Odkrycia i wynalazki	001.984	001.894
Odmrożenia	616-01	616-001
Opady radioaktywne - usuwanie	621-039.7	621.039.7
Odruchy psychiczne		
fizjologia	612.6	612.8
Odszkodowania wojenne		
dochody państwowe	36.38	336.48
Odwzorowanie trójwymiarowe - poddziały wspólne (086.5)		skreślić całą pozycję
Opał		Opał
Opieka społeczna		
opieka socjalno-kulturalna	364.446	opieka socjalna 364.44
Opór przeciw władzy - prawo karne	343.34	343.32
Oprocentowanie		
tablice - poddziały		
wspólne (085.5)		(083.5)

Organologia		
zoologia	391.4	591.4
Orka	641.51	631.51
Osadnictwo miejskie	911.375	Osadnictwo miejskie 911.375
		- wiejskie 911.373
Osmański język	809.13	809.43
Oszczędzanie		
spółdzielnie oszczędno-		
ściowo-pożyczkowe	34.2	334.2
Ośrodki zdrowia	362.1	614.2
Palety - obróbka materiałów		
621.86/.87		skreślić całą pozycję
Paliwa		
stacje paliw	629.1	629.119
Pamiętniki	292	929
Panamerykanizm	327.39(718)	327.39(7/8)
Państwo		
obszar państwa	341.22	341.221/.222
Para wodna - meteorologia		
551.47		551.57
Parzystokopytne zwierzęta		
799.73		599.73
Pasmanteria	677.06	677.076
Pasożytnictwo - biologia	576.6	576.8
Patriotyzm		
wychowanie patriotyczne		
37.03		37.035
Perkusyjna muzyka	769	789
Piece	663.9	683.9
Pieśni - nuty	784	Pieśni 784
Pieśni masowe - nuty	284	Pieśni ludowe 784
Pieśni ludowe	784	Pieśni masowe 784
Pieśni religijne	245	Pieśni religijne 245; 783

nuty 783
 Pieśni żołnierskie - nuty
 784
 Piłka wodna 792.7
 Pirotechnika 622.1/.4
 Plastyczne wychowanie
 372.872.876
 Płazy
 hodowla 636.58
 Płec
 biologia 373.7.017.5
 uwarstwienie społeczne
 316.342.2
 Poczta
 znaczki pocztowe 656.833
 Podróźni
 poddziały wspólne -057.86
 Pojazdy lądowo-powietrzne
 629.97
 Pojęcia
 przedstawienia graficzne
 03.2
 Pokwitanie
 fizjologia 512.661
 Pole magnetyczne 538.8
 Polska
 literatura
 polsko-łacińska 884.871
 Pomiarzy
 meteorologia 388.1
 Pomoc społeczna
 finansowanie 364.01
 metody 364.01

skreślić określnik i symbol

Pieśni żołnierskie 784
 797.2
 662.1/.4
 372.872/.876
 636.98
 573.7.017.5
 316.346.2
 656.835
 -057.68
 629.95
 003.2
 612.661
 537.6
 884 : 871
 metrologia 389
 364.05
 364.04

rodzaje pomocy 364.01	364.04
Polony (błędnie)	Poplony
Pofadnie zdrowia 362.1	skreślić całą pozycję
Poronienie 613.2/.7	618.2/.7
Porządki domowe 348.5	648.5
Poskramianie zwierząt	
636.088.6	636.083
Postawy społeczne 361.64	316.64
Pośrednictwo handlowe 381.3	339.177/.178
Potasowe sole	
górnictwo 62.36	622.36
Pozłacanie 689.21/.23	669.21/.23
Praca (ludzka)	
podział pracy 31.102	331.102
wynagrodzenie	
prawo pracy 249.23/.24	349.23/24
Praca społeczna 364.46	364.446
Praca upośledzonych fizycznie	
331-056.24	331-056.26
Pracownicy	
spory z pracownikami	
formy walki 331.109.6	331.109.3
Pralnictwo 648.1	648.1/.2
Pranie 648.1	648.1/.2
Frażenie - hutnictwo 622	622.7
Prognozowanie - poddziały	
wspólne 001.18	.001.18
Programowanie komputerowe	
519.08	519.68
Przemysł	
formy produkcji 338.4	338.45
Przemysł chałupniczy 334.7	334.74
Przędza - wytwarzanie 677.72	677.072

Psychologia	
powieści psychologiczne	
82.311.1	82-311.1
Rachunek całkowity 517.2	517.3
Rachunkowość leśna 634*6	630*6
Radioaktywność 539.6	539.16
Radiotechnika	
urządzenia 621.396.7	621.396.6
Ramienice 594	Ramienionogi 594
Rampy - budownictwo 629.6	692.6
Religia	
pieśni religijne 245	245 ; 783
nuty 783	skreślić określnik i symbol
zróźnicowanie społeczne	
wg religii 316.47	316.347
Repatrianci	
poddziały wspólne	
364.65-054.7	-054.7
Reportaże społeczne 304(047)	308(047)
Rewizjonizm-marksizm-leninizm 330.86	Rewizjonizm - teorie socjalistyczne 330.86
Rodezja - poddziały wspólne (689.1)	(689)
Rok - pory roku 525	523.31
Rolki transportowe 629.11	629.111
Rołnictwo	
chemizacja 631.2	631.174
polityka rolna 33.843	338.43
spółdzielnie produkcyjne 631.111.6	631.115.6
Rośliny korzeniowe	
uprawa ogrodowa 635.1	635.1/.2

Rośliny użytkowe - uprawa		
633.6		633.7
Rozbrojenie		
polityka 327.37	skreślić określnik i symbol	
Rozmnażanie się		
biologia 373.7.017.5		573.7.017.5
Równość obywatelska 342.7		342.72/.73
Różniczki		
geometria różniczkowa		
544.7		514.7
Runiczne pismo 003.24		003.34
Rybactwo		
hodowla ryb 629.3		639.3
Rysunek 741/742		741/744
Rzeki		
zanieczyszczenie- ochrona		
628.5		504.4 ; 628.5
Rzym starożytny		
podziały wspólne 37		(37)
Samochody wyścigowe		
629.114.7		629.114.82
Samorząd robotniczy 331.15	skreślić całą pozycję	
Sanatoria		614.2
Sanie - transport 629.11	Sanie - budowa 629.111	
Sądownictwo		
kuratorzy sądowi		
347.61/.63		347.61/.64
Serce		
choroby 616.1		616.12
Silikaty 669.9		666.9
Siły międzycząsteczkowe (brak hasła)	dopisać : Siły międzycząstecz- czkowe 539.6	
Siostry szpitalne 614.235.5		614.253.5

Skand - metalurgia		
69.791/.794		669.791/.794
Słowacki język 854		808.54
Słowiańskie języki		
południowe 806.6		808.6
Słowniki encyklopedyczne 03		0/9(03)
Służba zdrowia		
instytucje 362.1	skreślić określnik i symbol	
Socjalne problemy 304	skreślić całą pozycję	
reportaże 304(047)	skreślić określnik i symbol	
Społeczny (-a, -e)		
ankiety - materiały		
304(0495)		308(049.5)
praca 364.46		364.446
reportaże 304(047)		308(047)
Sport samochodowy		
samochody wyścigowe		
629.114.7		629.114.82
Sport wioślarski 707.12		797.12
Ssaki morskie		
produkty 639.38	skreślić określnik i symbol	
Stary Testament 222/224		221/224
Statystyka (tablice)		
311.3(083.4)*		311.3(083.41)*
Stolarstwo artystyczne 749		749.1/.2
Stonka ziemniaczana - zwal-		
czanie 632.7		632.9
Sukcesja państw - prawo		
międzynarodowe 342.218		341.218
Suverenność państwa 341.21		341.211
państwa suwerenne 341.22		341.212
Szkolnictwo średnie		
37.014.522		373.5

Szkolnictwo wyższe	
personel dydaktyczny	
378.12	378.1
Szkolnictwo wyższe pedagogiczne	377.8
377.8	378.637
Szkoła	
laboratoria i kolekcje	
371.83	371.64/.69
Szopy - zoologia	599.4
599.4	599.74
Szpitala	362.1
362.1	614.2
Śluzy	626.4
626.4	626.1/.5
Święci	
literatura	82.312.2
82.312.2	82-312.2
teologia	323.215
323.215	235.3
Tartacznictwo	674.093
674.093	674.09
Taśmy magnetyczne	
poddziały wspólne (084) ;	
(086.742)	(084.14) ; (086.742)
Teatr	792
792	Teatr 792
Tenis	796.33
796.33	796.342
Tkanki	
patologia	619-091
619-091	616-091
Transport miejski	
ekonomika	338.47 ::
656.1/.5(1-21)	338.47 :: 656.1/.3(1-21)
Trenerzy sportowi	796.971
796.971	796.071
Trójwymiarowe odwzorowanie -	
poddziały wspólne (086.5)	skreślić całą pozycję
Tybetański język	809.51
809.51	809.54/.55
Ubezpieczenia społeczne	369.4
369.4	368.4
Układ Warszawski	
organizacja i działalność	
061.1(103.3-622) : 355.3	061.1(100.3-622) : 355.3

Ustawy - zbiory - podziały wspólne 094.4	(094.4)
Użytkowe rośliny - uprawa 633.6	633.7
Walka o pokój 327.36/.36	327.36/.37
Wyciągniki (błędnie)	Wciągniki
Wczasy ...	
wczasy młodzieżowe	
331.217.3	371.217.3
Władza	
przestępstwa przeciw wła- dzy 343.37	343.3
Woda	
narty wodne - sport	
797.15	797.17
Wojna	
ofiary wojny	
pomoc społeczna	
365-65-058.65	364.65-058.65
Wojsko	
pieśni żołnierskie - nuty	
784	pieśni żołnierskie 784
Wolność obywatelska 342.72.73	342.72/.73
Wszczepienia - chirurgia	
616-089.943	616-089.843
Wychowanie fizyczne	
szkolnictwo wyższe	
378.679.8	378.679.6
Wydawnictwa	
statystyka	
tablice 002.2 :	
311.3(083.4)	002.2 : 311.3(083.41)
Wydawnictwa dla masowego czy- telnika 087.6	skreślić całą pozycję

Wykreślna geometria 514.8	514.18
Wykroczenia	
* rodzaje 333.3/.7	343.3/.7
Wymoczki 503.1/.9	593.1/.9
Wypoczynek - higiena 613.6	613.7
Wyspy	
poszczególne wyspy i grupy	
wysp podziały wspólne	
(97)	skreślić określnik i symbol
Wytłaczanie ...	
Wytłaczarki (błędnie) -	
obróbka materiałów 621.95	Wytaczarki 621.95
	Wytłaczanie ...
	skreślić całą pozycję
Wytwórcze narady 331.107	(083)
Wzory - podziały wspólne 083	
Zakłady pracy	
stosunki międzyludzkie	
w zakładzie 331.04	331.104
Zapomogowe kasy 331.17	skreślić całą pozycję
Zatrucia	
- gazami - ochrona 614.4	614.8
Zbiory muzealne 069.51	skreślić całą pozycję
Zbyt	
spółdzielnie zbytu	
33.4.4.095.5	334.4.095.5
Zdalne sterowanie	
elektrotechnika 523.8	621.398
Zebry - zoologia 599.2	599.72
Zegarmistrzostwo 681.12	681.11
Zęby - choroby 616.3	616.31
Złoto	
metalurgia 669.21/.22	669.21/.23
Znaki i symbole graficzne	
003.62	003.6

Zoologia		
ogrody zoologiczne 59.008		59.006
Związki azotu - technologia		
chemiczna 661		661.5
Zwierzęta		
poskramianie 636.088.6		636.088
Zwierzęta morskie 639.38	skreślić całą pozycję	
Żelazo		
metalurgia 669		669.1
Życiorysy 92		929
Żydzi		
religia 298		296

Ludwika Pająk

KONTROLA ZBIORÓW BIBLIOTECZNYCH (skontrum)

Część II

II sposób: - Polega on na spisaniu książek na odpowiednio przygotowanych do tego arkuszach. Jest to sposób szybki i łatwy. Przygotowujemy kilka lub kilkanaście arkuszy papieru kancelaryjnego (w zależności od wielkości księgozbioru biblioteki) wg następującego wzoru:

Książki znajdujące się na półkach

001- 1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001- 6000	6001- 7000	7001- 8000	8001- 9000	9001 1000	10001- 11000
21	1000	2350	3421		5001		7521		9300	10100
134	1946		3862		5999					
999	1236									
Nr	książek									

Na takich arkuszach spisujemy numery wszystkich książek z półek następnie na oddzielnych arkuszach numery książek z kart czytelnika (nie z kart książki jak w przypadku katalogu topograficznego), z wykazów książek znajdujących się w pkt. bibliotecznych czy też u intronigatora.

Na arkusze kontroli księgozbioru wpisujemy najpierw nr książek zubytkowanych (wykreślonych z inwentarza) i sprawdzamy, czy

naniesiona ich liczba jest zgodna z ostatnim numerem ubytków w protokole ubytków. Potem przystępujemy do naniesienia numerów książek z arkuszy pomocniczych.

Spisywanie książek z arkuszy papieru kancelaryjnego na arkusze kontroli jest o tyle łatwe, że w poszczególnych kolumnach na arkuszach papieru kancelaryjnego numery książek są spisane w obrębie tysięcy, co pozwala na sprawne narzucanie nr książek na arkusze kontroli równocześnie przez kilka osób z komisji. Przeprowadzenie kontroli zbiorów takim sposobem jest sprawne, ale nie daje możliwości pełnego sprawdzenia pomyłek, albowiem może zdarzyć się, że na arkuszach będzie ten sam numer książki znajdującej się na półce i u czytelnika, bądź w punkcie bibliotecznym i u czytelnika itp.

Arkusze papieru kancelaryjnego, na które spisywaliśmy numery książek, przechowujemy z całą dokumentacją kontroli.

III sposób - to bezpośrednie porównywanie zapisów inwentarzowych z rzeczywistym stanem zbiorów.

Polega on na tym, że jedna osoba podaje nry książki, autora i tytuł, druga osoba sprawdza zgodność tych danych z księgą inwentarzową, a trzecia osoba po ustaleniu zgodności tych danych zapisuje nry książki na arkuszach kontroli księgozbioru.

Na przeprowadzenie kontroli zbiorów tym sposobem, decydujemy się wówczas, kiedy biblioteka nie posiada dużego księgozbioru. Daje on również możliwość wyjaśnienia pomyłek, ale przyczynia się do niszczenia ksiąg inwentarzowych.

Proponuję przeprowadzać kontrolę księgozbioru raz przy użyciu katalogu topograficznego, a następnie po 5 latach poprzez spisywanie numerów książek na arkusze papieru kancelaryjnego. Przyjęcie takiego systemu powinno usprawnić przeprowadzenie kontroli księgozbioru.

Przy kontroli zdawczo-odbiorczej, kiedy przyjmuje księgozbiór osoba nowo zatrudniona należałoby przeprowadzać kontrolę dokładną tzn. z katalogiem topograficznym.

Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiamy jednak komisji powołanej do przeprowadzenia kontroli zbiorów.

A jak należy wypełniać i podliczać arkusze kontrolne, które są podstawą do rozliczenia kontroli zbiorów?

Po wpisaniu numerów książek na kartki katalogu topograficznego lub na arkusze papieru kancelaryjnego trzeba nanieść numery książek na arkusze kontroli.

Przygotowujemy arkusze kontroli o symbolu Pu-B-161. Każdy arkusz kontroli obejmuje 1000 pozycji. Jeżeli w bibliotece posiadamy zainwentaryzowanych np. 10 596 wol., potrzeba będzie 11 arkuszy, które należy na odwrocie opieczetować.

Numerujemy arkusze od nr 1 do 11, a następnie oznaczamy numerację w obrębie tysięcy np:

ARKUSZ KONTROLI NR 1 od nr 1 - 1000. Załącznik do protokołu skontrum z dnia np. 20.04.- 28.04.1992 r.

Następnie w dolnej lewej części arkuszy kontroli oznaczamy na każdym arkuszu kontroli poszczególne symbole najlepiej każdy innym kolorem i znakiem, co ułatwi nam w dalszej części podliczenie tych arkuszy. Np.:

wykreślone z inwentarza	- u (czerwony)
u czytelnika	- c (brązowy)
w bibliotekach i punktach	- w (zielony)
u intrologatora	- x (czarny)
na półkach	- P (niebieski)
BRAK	- pozostanie wolne miejsce

Mając przygotowane arkusze i spisane książki, nanosimy kolejno: numery książek wykreślonych z inwentarza i podliczamy, czy ilość książek wykreślonych jest zgodna z ilością zarejestrowaną w rejestrze ubytków, numery książek znajdujących się u intrologatora, na półkach, u czytelnika i w punktach bibliotecznych.

Po naniesieniu numerów wszystkich książek, przystępujemy do

podliczenia rubryk arkuszy w pionie.

Do pustych krutek w dolnej części arkuszy kontroli wpisujemy odpowiednią liczbę książek. W każdej rubryce pionowej arkusza znajduje się 50 numerów, dlatego też po każdym podliczeniu poszczególnej kolumny należy sprawdzić, czy pozycje wykreślone z inwentarza plus znajdujące się u czytelnika plus znajdujące się na półkach, u introligatora i w pkt. bibliotecznych i plus wolne miejsca (czyli brak) po podsumowaniu daje liczbę 50.

Z kolei należy wykonać dodawanie liczb w rubrykach poziomych, aby podliczyć, ile każdy arkusz obejmuje książek wykreślonych z inwentarza, na półkach, u czytelnika itd. (czyli wypełnić po tym podliczeniu dolną część prawego rogu arkusza - rubrykę ogółem).

Rubryka ogółem po pionowym podliczeniu zawsze musi dać liczbę 1000.

Następnie sporządzamy w 3 egzemplarzach następujące zestawienia zbiorcze arkuszy kontroli, aby mieć dokładną orientację ile książek ze wszystkich 11 arkuszy znajduje się na półkach, u czytelnika itd.:

Pieczęć biblioteki

Data

ZESTAWIENIE ZBIORCZE

ARKUSZY KONTROLI PRZEPROWADZONEJ W DNIACH

W

Arkusze kontr. nr.	Książki wykre- ślonę z inwent.	Książki u czy- telnika	Książki w pkt. bibliot.	Książki na pół- kach	Braki względ- ne	Braki bezwzględ- ne	RAZEM
1	351	369	28	191	21	40	1000
2	190	20	50	657	69	14	1000
3	200	200	50	500	25	25	1000
4	100	50	50	700	50	50	1000
5	250	250	40	350	60	50	1000
6	100	100	50	650	50	50	1000
7	200	25	25	700	25	25	1000
8	100	250	50	550	25	25	1000
9	50	50	25	800	25	50	1000
10	-	200	-	750	-	50	1000
11	-	96	261	239	-	-	596
Razem	1541	1610	629	6087	350	379	10596

Jest to przykład zestawienia zbiorczego ze skontrum w księgozbi-
rze, którego ostatni numer inwentarza wynosi 10 596.

- rubryka 1 - numery arkuszy kontrolnych
- rubryka 2 - książki wykreślone z inwentarza (ubytkowane)
- rubryka 3 - książki znajdujące się u czytelnika
- rubryka 4 - książki przekazane do punktu bibliotecznego
- rubryka 5 - książki znajdujące się podczas kontroli na półkach
- rubryka 6 - braki względne wynikię podczas skontrum
- rubryka 7 - braki bezwzględne (nie odnalezione)
- rubryka 8 - ogólne podliczenie arkusza

Podliczając wszystkie rubryki poziome w rubryce "Razem" otrzymać musimy liczbę 1000. Rubryka z ostatnim numerem arkusza kontroli (w naszym przykładzie nr 11) daje nam końcówkę ostatniej liczby inwentarza.

Następnie podliczamy kolumny pionowe. W ostatniej dolnej rubryce "Razem" otrzymujemy kolejno: ilość książek wykreślonych z inwentarza, ilość książek znajdujących się podczas kontroli u czytelnika, ilość książek przekazanych do punktów bibliotecznych, ilość książek znajdujących się podczas kontroli na półkach, ilość stwierdzonych braków względnych i bezwzględnych. Podliczenie rubryk poziomych i pionowych kolumn ("Razem") musi dać nam ostatni numer inwentarza zgodny z księgą inwentarzową.

Po przeprowadzeniu kontroli zbiorów, sporządzeniu zbiorczego zestawu braków Komisja sporządza protokół (w 3 egzemplarzach - 1 egz. dla UMiG lub UG, 1 egz. dla MiGBP lub GBP i 1 egz. dla placówki, w której przeprowadzone było skontrum).

Szczegóły dotyczące protokołu oraz kwalifikacji braków zawiera "Instrukcja nr 1 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 15 maja 1984 r. w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych, ich wyceny i inwentaryzacji oraz odpisywania ubytków w tych materiałach (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Kultury i Sztuki nr 7 z dnia 9 października 1984 r., poz. 34).

Janina Nowakowska

WSPÓLDZIAŁANIE BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ ZE ZREFORMOWANĄ SZKOŁĄ

Szkoła... Nazwa ta wywołuje w dorosłym człowieku bagaż wspomnień i tych dobrych, i czasami złych.

Szkoła - to pewien etap nieodzowny w naszym życiu. Każdy musi przez to przejść. Po latach - temat wywołuje nutkę wzruszenia, nostalgii za czymś, co już było i nie wróci - za młodością.

Szkoła, jaką znamy kojarzy nam się z obowiązkiem, pewnym rygorem i nieodzownie - z wiedzą. Wiedzę - przekazywaną przez nauczycieli i czerpaną dodatkowo z książek, zarówno tych szkolnych, jak i wypożyczanych z bibliotek publicznych.

Ostatnio coraz częściej mówi się o zmianach programowych i organizacyjnych współczesnej szkoły. Powstaje nowa koncepcja kształcenia ogólnego, zarówno w podstawowych, jak i w średnich szkołach. Uczeń - jako człowiek będzie najważniejszym elementem współczesnej szkoły.

W nowym programie priorytetowym zadaniem kształcenia będzie:

- 1) przygotowanie młodego człowieka do życia z samym sobą,
- 2) udzielanie pomocy młodym ludziom we współdziałaniu ze środowiskiem,
- 3) przygotowanie ucznia do korzystania z zasobów naszej cywilizacji.

Nie bez znaczenia ważne są tu elementy pobudzania, zachęcania do nauki bez użycia gróźb. Tak aktualnemu tematowi poświęcono jedną z konferencji metodycznych kierowników oddziałów dla dzieci. Uczestnicy konferencji realizując punkty programu konferencji spotkali się z cześniami (kl.V) szkoły społecznej w Opolu, z którymi przeprowadzili wywiad kwestionariuszowy.

Zebrano 14 kwestionariuszy (klasa liczy 15 osób).

Celem wywiadu z kwestionariuszem (wypełniali go bibliotekarze-ankieterzy) było zebranie pewnych informacji o respondentach, o jego zainteresowaniach osobistych, o szkole, do której uczęszcza, o jego stosunku do nauczycieli, do przedmiotów nauczania.

Nie bez znaczenia były też pytania dotyczące możliwości korzystania z usług, jakie oferuje biblioteka publiczna

Z wypowiedzi respondentów wynika, że połowa ankietowanych uszczęszcza do biblioteki publicznej, gdzie poszukuje najczęściej lektur szkolnych, czasopism oraz ciekawych książek o różnej tematyce. Korzystają również, choć nie wszyscy, z usług biblioteki szkolnej.

Gdyby otrzymały zaproszenie do biblioteki publicznej, to najchętniej poszłyby tam, aby wziąć udział w spotkaniu z autorem książki; chciałyby uczestniczyć w konkursach, lekcjach bibliotecznych, grach i zabawach organizowanych przez bibliotekę. Żadne z dzieci nie uczestniczyło jeszcze w imprezach organizowanych zarówno przez bibliotekę szkolną, jak i publiczną. Jedyny ich kontakt z biblioteką, to możliwość wypożyczenia książek do domu.

Książki - gromadzone w domowych biblioteczkach i te wypożyczane z biblioteki - dostarczają dzieciom wielu wzruszeń, radości, smutku a nawet strachu. Jednych bawi książka "Uśmiechy humoru", "Rekreacje Mikołajka", czy "Ferdynand Wspólniały", innych "Wakacje z duchami", "Sekretny dziennik Adriana Moore'a", "Przygody Marka Piegusa".

Wszelkie krzywdy, niesprawiedliwości dzieci przeżywają bardzo mocno. Lzy wzruszenia wywołują w nich takie książki jak "Serce", "Lassie wróć", "Uczniowie Spartakusa", "O psie, który jeździł koleją", "Czy chłopcy z Placu Broni".

Uczniowie utożsamiają się z bohaterami książek, silnie przeżywają ich przygody, a wartka akcja - wg ich zwierzeń - wywołuje rumieńce na policzkach.

Większość z ankietowanych ma swoje ulubione pozycje, np. seria z Tomkiem, cykl z Anią z Zielonego Wzgórza, książki

Bahdaja, czy Nienackiego, Trylogia, która jak powiada respondent "... jest pięknie napisana".

Książki o ciekawej, zajmującej akcji, poruszające problemy bliskie młodym ludziom i niewątpliwie pozytywny bohater (z którym często porównują się respondenci) - to najważniejsze atuty książek, których poszukują młodzi ludzie.

Część z respondentów pogłębia swą wiedzę i czyta książki z różnych dziedzin wiedzy. Są to najczęściej książki o zwierzętach (wielu ankietowanych ma w domu chomika, świnkę morską), np: "Zwierzęta świata", "Życie zwierząt", "W borach i lasach", "W oceanie", książki historyczne np: "W Babilonii", matematyczne - "Ach, ta matematyka", "Rozwiązania matematyczne".

Wszyscy zgodnie stwierdzają, że szkoła, do której uczęszczają, jest im bliska, panuje w niej miła atmosfera, lekcje są swobodne, wprowadzono dodatkowe zajęcia (ciekawe - zdaniem respondentów), np. z kultury żywego słowa (dykcja, recytacja), taniec towarzyski, historię sztuki, j.angielski. Jeden z respondentów powiada, iż "... jest to szkoła, do której się tęskni. Stanowimy grupę przyjaciół". Dzieci, z którymi przeprowadzono wywiad, już drugi rok uczęszczają do szkoły społecznej w Opolu. Szkoła, skupiająca doświadczone grono pedagogów i psychologa, praktycznie dopiero rozpoczyna swą działalność.

Jednakże, jak stwierdziła większość ankietowanych, nauczyciele interesują się czytelnictwem swych podopiecznych, polecają im przeczytanie jakiejś książki, organizują lekcje, na których każdy uczeń przynosi swoją ulubioną książkę i opowiada o niej. Nauczyciele są lubiani przez dzieci, a najbardziej pani polonistka, nauczyciel plastyki, muzyki, pani psycholog. Lekcje prowadzone przez tych nauczycieli i spotkania z panią psycholog są ciekawe, prowadzone swobodnie, cechuje je partnerski stosunek nauczycieli do uczniów.

Ale wzorem do naśladowania teraz i w przyszłości są dla dzieci przede wszystkim rodzice, u których podziwiają zaradność, wykształcenie, pracowitość oraz - co najważniejsze - zrozumie-

nie różnych problemów, z którymi borykają się młodzi ludzie. Rodzice - zdaniem respondentów - zawsze potrafią rozwiązać każdą zawilgość, wskazać odpowiednią drogę, przynieść ulgę w cierpieniu.

Dzieci, z którymi przeprowadzono wywiad przejawiają szeroki wachlarz zainteresowań. Są wśród nich miłośnicy muzyki (pianino, skrzypce), śpiewu, rysunku. Jeden z respondentów interesuje się sztuką, poezją i aktorstwem (chodzi na zajęcia kółka teatralnego), inny pisze opowiadania i przepisuje mądre myśli z książek i czasopism. Są dzieci, które interesują się komputerami, filatelistyką, sportem.

Wydaje się, iż to właśnie stwarza wielkie szanse dla bibliotek publicznych. Nasze księgozbiory zawierają oprócz literatury pięknej, czy lektur również księgozbiór z różnych dziedzin wiedzy, który może służyć dalszemu rozwijaniu zainteresowań dzieci.

Co więcej, w naszych bibliotekach możemy organizować takie formy pracy wychowawczej, jak tematyczne lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze, prowadzić kółka zainteresowań (teatralne, miłośników książki, filatelistyczne i inne). Zrobienie pierwszego kroku należy do nas, do bibliotekarzy bibliotek publicznych.

Takie szkoły, do jakiej uczęszczają respondenci będą powstawać i w innych miejscowościach naszego województwa. Naszym zadaniem będzie pomoc uczniom zarówno w pogłębianiu ich wiedzy, jak i w kształceniu, czy rozwijaniu ich zainteresowań.

Dzieci, z którymi przeprowadzono wywiad wyrażają chęć i gotowość nawiązania bliższych kontaktów z biblioteką publiczną, deklarują udział w wycieczce do biblioteki, uczestniczenie w imprezach organizowanych przez bibliotekę. Uczniowie szkoły społecznej są bez zahamowań i stresów, są swobodni, dysponują wolnym czasem, który pragną spędzić w przyjaznych programach naszych bibliotek. Musimy włączyć się do nowej koncepcji nauczania ogólnego, musimy nawiązać kontakty i współpracę z nowo powstającymi szkołami społecznymi.

Anna Palczak

HISTORIA NA NOWO...

Podręczniki do historii, z których korzystamy w szkole, są różnej wartości. Można zaryzykować stwierdzenie, że są tym lepsze, im odleglejszych dotyczą czasów. Najwięcej zafałszowań i przemilczeń przedstawiono w historii po 1918 roku.

Wokół różnych problemów dotyczących życia naszego narodu powstała bardzo bogata literatura historyczna. Na szczególną uwagę zasługują badania naukowe ostatnich lat. Do najważniejszych osiągnięć należą opracowania stanowiące syntezę całego dwudziestolecia międzywojennego od powstania II Rzeczypospolitej do wybuchu II wojny światowej:

- POLSKA ODRODZONA. 1918-1939. Warszawa 1982;
- ENCYKLOPEDIA POWSTAŃ ŚLĄSKICH. Opole 1982;
- Henryka ZIELIŃSKIEGO: HISTORIA POLSKI 1914-1939. Wrocław 1983;
- Antoniego CZUBIŃSKIEGO: NAJNOWSZE DZIEJE POLSKI 1914-1983. Warszawa 1987;
- Józefa SZAFLIKA: HISTORIA POLSKI 1939-1947. Warszawa 1987.

Ponadto ukazały się opracowania dziejów polskiego ruchu ludowego, robotniczego, socjalistycznego, młodzieżowego, historii państwa i prawa, materiały archiwalne do historii stosunków polsko-rosyjskich, liczne wydawnictwa źródłowe oraz wspomnienia i pamiętniki.

Chciałabym omówić niektóre pozycje zwarte, które

niewątpliwie pomniejszając lukę wytworzoną przez cenzora w naszym kraju.

Uwzględniłam publikacje zwarte wydane w latach 1979-1991, jak też te wznowienia, które opatrzone adnotacją: poprawione, rozszerzone i uzupełnione.

Dla całości wybranego materiału przyjęto układ rzeczowy, a w poddziałach - układ alfabetyczny.

Pierwszą grupę książek stanowią wydawnictwa o charakterze ogólnym, drugą zaś - publikacje przyczynkarskie. Ich zaletą jest to, że omawiają zagadnienie szczegółowo i często interpretują wydarzenia w inny sposób niż to było przedstawione dotychczas.

PUBLIKACJE OGÓLNE

1. ALBERT A.: Najnowsza historia Polski: 1918-1980.- Londyn; "Puls", 1991.- 1104 s.

Autor przedstawił najnowsze dzieje Polski wykorzystując wszystkie dostępne źródła zarówno krajowe jak i emigracyjne, przedwojenne i powojenne. Przyjął najbardziej "zewnętrzny" stosunek do opisywanych zdarzeń. Książka zakwalifikowana do użytku szkolnego.

2. CECUDA D.: LEKSYKON OPOZYCJI POLITYCZNEJ 1976-1989.- Warszawa: Bis, 1989.- 224 s.

Książka jest zestawieniem dostępnych autorowi informacji o organizacjach, wydawnictwach oraz pismach polskiej opozycji politycznej, funkcjonującej w zorganizowany sposób od 1976 r., czyli od utworzenia Polskiego Porozumienia Niepodległościowego i powołania Komitetu Obrony Robotników. Wademekum podzielone jest na dwie części.

Pierwsza obejmuje hasłowo informacje na temat organizacji partii politycznych w latach 1976-1989. Część druga jest poświęcona przedstawieniu wydawnictw i bezdebitowych pism, gazetek i periodyków, ukazujących się nakładem nielegalnych oficyn. W zdecydowanej większości przypadków opis zawiera dane o dorobku konkretnego wydawnictwa, linii programowej określonego tytułu prasowego itp.

3. CZAPLIŃSKI W., GALOS A., KORTA W.: Historia Niemiec.- Wyd. 2 popr.- Wrocław: Zakł.Narod. im. Ossolińskich, 1990.- 795 s.

Książka pisana z myślą o studentach historii, nauczycielach, dziennikarzach, działaczach kultury, którzy chcieliby się zaznajomić z dziejami naszego zachodniego sąsiada. Praca ta zawiera nie tylko historię polityczną, lecz uwzględnia również historię gospodarczą, społeczną oraz dzieje kultury Niemiec.

4. CZEGO nie ma w podręcznikach historii...? Wyd.: praca zbiorowa 4 popr. i uzupeł.- Gliwice: Wokół Nas, 1991.- 112 s.

Legendarna książka wydawana kilka razy w drugim obiegu. Autorzy zajmują się najważniejszymi wydarzeniami historycznymi po 1918 r.. Przedstawiają m.in. sprawę granic Polski, problemy związane z państwem podziemnym, stalinizm w Polsce, październik 1956, marzec 1968, grudzień 1970, stan wojenny w Polsce.

5. CZUBIŃSKI A.: Historia Polski.- Wrocław: Zakł.Narod. im. Ossolińskich, 1988.- 690 s.

Książka obejmuje dzieje państwa i narodu polskiego od czasów starożytnych do roku 1984.

6. CZUBIŃSKI A.: Najnowsze dzieje Polski 1914-1983.- Warszawa: Państw.Wydaw.Naukowe, 1987.- 462 s.

Autor omówił okres odbudowy państwa polskiego w 1918 r. i jego załamanie się w 1939 r., przebieg II wojny światowej a także wydarzenia lat 70-tych w Polsce /tj. marzec '86, grudzień '70, Radom '76/.

7. GRÜNBERG K.: Czas wojny: 1939-1945: wykłady z historii.- Toruń: "Troja", 1991.- 712 s.

Książka jest rozszerzonym zapisem wykładów autora wygłoszonych w Toruniu. Autor, uwzględniając aktualny stan badań i dostępne źródła krajowe i zagraniczne, podaje systematyczny wykład historii okresu II wojny światowej w szczególny sposób uwzględniając sprawy polskie - tak wewnętrzne jak i zewnętrzne. Publikacja zawiera szczegółowe kalendarium, obszerny wykaz źródeł oraz indeks nazwisk.

8. KARPÍŃSKI J.: Polska, komunizm, opozycja: słownik.- Warszawa: CDN, 1988.- 345 s.

Jest to krótki słownik powojenny historii i współczesności politycznej w Polsce, uwzględniający niektóre wydarzenia wcześniejsze i fakty ze świata.

9. KARPÍŃSKI J.: Portrety lat: Polska w odcinkach 1944-1988.- Warszawa: Pomost, 1989.- 286 s.

Kalendarium prasowe. W książce przytoczono wiele cytatów. Ta historia w odcinkach jest wyborem i zestawieniem. Zebrane szkice pozwalają czytelnikowi trochę inaczej zobaczyć lata powojenne.

10. MAŁECKI J.: Zarys dziejów Polski 1864-1939.- Kraków: "Znak", 1991.- 416 s.

Przejrzysty, rzeczowy, bardzo bezstronny i wyważony wykład polskiej historii pomiędzy powstaniem styczniowym, a wybuchem II wojny światowej. Trafne łączenie różnych obszarów historii politycznej, społecznej, ekonomicznej i kulturalnej, uwzględniające bieżący stan badań nie tylko w zakresie faktów, lecz i w podejściu do procesu historycznego. Książka napisana w sposób dostępny dla każdego czytelnika jest kontynuacją wydanego w 1985 roku "Zarysu dziejów Polski do r. 1864" Wł.Czaplińskiego.

11. POBÓG-MALINOWSKI W.: Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1945.- Warszawa: KAW, 1990, 3 t.

T.1: 1864-1919.- 1990.- 2, XXX, 398, 23 s.

T.2: cz.1: 1919-1939.- 1990.- R, 665, 27 s.

T.3: 1939-1945.- 1990.- 910, 35 s.

Najbardziej znana monografia historii Polski XIX i XX w., jaka ukazała się na emigracji. Jest to reprint pierwszego wydania przygotowany do druku przez samego autora.

12. PRONOBIS W.: Polska i świat XX wieku.- Warszawa: Editions Spotkania, 1991.- 620 s.

Książka będąca podręcznikowym zarysem dziejów Polski i świata, kończy się na roku 1989. Nie ulega wątpliwości, że rok ten będzie stanowił cezurę w periodyzacji dziejów Polski, a także innych narodów żyjących w tym samym rejonie świata. Książka zatwierdzona przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako lektura pomocnicza dla nauczycieli i uczniów szkół średnich. Zawiera m.in. biogramy, teksty źródłowe, mapy.

13. ROSZKOWSKI W. /ALBERT A.: Historia Polski 1914-1990.-
Warszawa: Państw.Wydaw.Nauk. 1991.- 440 s.

Najlepszy podręcznik współczesnej historii kraju. Przedstawiony wykład obejmuje dzieje Polski do roku 1990. Podręcznik zaopatrzone w indeks, mapy oraz kalendarium.

14. SIENKIEWICZ W.: Mały słownik historii Polski.- Warszawa:
Wiedza Powszechna, 1991.- 250 s.

Publikacja ta składa się z 533 haseł rzeczowych i biograficznych, które dotyczą najważniejszych zjawisk i faktów z dziejów Polski od końca X wieku do 1990 roku. Główny nacisk został położony na historię polityczną, w dużo mniejszym stopniu uwzględniono problematykę gospodarczą, społeczną i wyznaniową. Całkowicie pominięto sprawy kultury i nauki. Biogramy dotyczą wyłącznie osób nieżyjących. Szczególnie wiele miejsca w słowniku zajmuje okres 1939-1990, który w dotychczasowych publikacjach jest prezentowany w sposób bardzo ograniczony, jednostronny, a często niezgodny z prawdą.

15. TYMOŃSKI M., KIENIEWICZ J., HOLZNER J.: Historia Polski.-
Warszawa: Wyd.Editions Spotkania, 1990.- 382 s.

Synteza dziejów Polski obejmująca okres od początków państwowości do lat 80-tych XX w. Zwartość i klarowność wykładu, osadzenie wydarzeń politycznych w szerokim kontekście zjawisk kulturowych i społecznych - to główne walory tej pracy.

Książka zatwierdzona przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako materiał pomocniczy dla nauczycieli i uczniów szkół średnich.

PUBLIKACJE MONOGRAFICZNE

1. AJNENKIEL A., DRZYCIMSKI A., PARADOWSKA J.: Prezydenci Polski.- Warszawa: Wyd.Sejmowe, 1991.- 207 s.

Praca przedstawia dzieje prezydentów w Polsce, poczynając od Naczelnika Państwa - Józefa Piłsudskiego, poprzez prezydentów Polski Niepodległej, okres prezydentury na emigracji zapoczątkowanej przez W.Raczkiewicza, lata prezydenckie B.Bieruta, W.Jaruzelskiego po wybór Lecha Wałęsy. Jeden z rozdziałów poświęcono kampanii wyborczej w 1990 r. i jej rezultatom.

2. FIK M.: Kultura polska po Jałcie: kronika lat 1944-1981.- Warszawa: Polonia, 1989.- 835 s.

Motywym głównym /choć nie jedynym/ książki jest ukazanie cech charakterystycznych dla życia artystycznego i umysłowego lat 1944-1981, zależności między polityką a sztuką, literaturą i nauką. Książka szczególnie zalecana ze względu na ukazanie przy pomocy materiałów dokumentacyjnych pewnych mechanizmów i prawidłowości kształtujących kulturę w Polsce Ludowej.

3. HOLZER J.: Solidarność 1980-1981.- Warszawa: Agencja Omnipress, 1990.- 371 s.

Jest to zapis szesnastu miesięcy Solidarności, poprzedzony genezą fenomenu, jakim były wolne związki zawodowe i konieczność ich powstania właśnie w państwie socjalistycznym. Książka poprzedzona wstępem autora napisanym obecnie.

4. HOLZER J., LESKI K.: Solidarność w podziemiu.- Łódź: Wydaw. Łódzkie, 1990.- 184 s.

Pierwsza poważna próba ogarnięcia dziejów NSZZ "Solidarność" od pamiętnej nocy grudniowej 1981 r. do obrad "okrągłego stołu" w 1989 roku.

5. LIPSKI J.: KOR: Komitet Obrony Robotników: Komitet Samoobrony Społecznej.- Gliwice: 1988.- 434 s.

Książka oparta jest głównie na dokumentach, jednak trudno określić ją jako naukową, dlatego, że dużą rolę odgrywa w niej kronikarstwo, a zbyt mało jest próby syntezy faktów.

6. LIZAK W.: Rozstrzelana Polonia. Polacy w ZSRR 1917-1939.- Szczecin: Prywatny Instytut Analiz Społecznych, 1990.- 41 s.

Publikacja współczesnego historyka dziejów najnowszych, który jest autorem licznych opracowań z historii Polski i krajów byłego obozu socjalistycznego.

7. MADAJCZYK Cz.: Dramat katyński.- Warszawa: KiW, 1989.- 190 s.

Tematem tej publikacji jest los oficerów polskich po kampanii wrześniowej, a przede wszystkim zbrodnia katyńska i jej reperkusje. Autor wykorzystał dostępne źródła archiwalne, polską prasę podziemną, a także opublikowane źródła krajowe i emigracyjne dotyczące stosunków polsko-radzieckich, polonica w angielskich materiałach parlamentarnych.

8. PERNAL M., SKÓRZYŃSKI J.: Kalendarium Solidarności: 1980-1989.- Warszawa: Omnipress; Versus, 1990.- 134 s.

Zwięzła historia "Solidarności" przekazana w formie dziennika rejestrującego poszczególne wydarzenia - od strajków w sierpniu 1980 r. do wyboru premiera T. Mazowieckiego. Książka nie zawiera żadnych komentarzy.

